

Almindelig oversigt.

1. Den statsfinansielle stilling var i 1955-56 stærkt præget af de finans- og pengepolitiske forholdsregler til imødegåelse af underskuddet på betalingsbalancen. Allerede i sommeren og efteråret 1954 var der gennem afgiftsforhøjelser og besparelser taget skridt til at øge overskuddet på statens drifts- og anlægsbudget, og en række af disse indgreb fik også virkning i 1955-56; endvidere var der i september 1954 truffet bestemmelse om forsvarsudgifternes størrelse og omfanget af de statslige og statsfinansierede investeringer i finansåret 1955-56.

I det i foråret 1955 udarbejdede skøn over statsbudgettet for 1955-56 (Økonomisk årsoversigt 1955, tabel 12) regnedes derefter med et overskud på statens drifts- og anlægsbudget af omtrent samme størrelse som året før, d. v. s. omkring 250 mill. kr., og et finansieringsbehov på godt 750 mill. kr. Således som udsigterne for valutasituationen tegnede sig på daværende tidspunkt, blev det imidlertid anset for nødvendigt at foretage en yderligere begrænsning af den indenlandske efterspørgsel, og da en fortsat reduktion af investeringsomfanget af flere grunde ikke var ønskelig, blev hovedvægten i de indgreb, som gennemførtes i marts 1955, lagt på finanspolitiske forholdsregler. Der opnåedes herved samtidig en væsentlig formindskelse af statens finansieringsbehov.

Den vigtigste af de nye forholdsregler var en afgift på engrosomsætningen af tekstilvarer m. v.; herudover gennemførtes en række forhøjelser af de bestående forbrugsafgifter samt af bane- og posttaksterne; endelig afvikledes den sidste af efterkrigstidens tilskudsordninger, tilskuddet til mælkeprisen. Under forudsætning af nogen-

lunde uændret forbrug af de beskattede varer blev det årlige provenu af disse afgifts- og takstforhøjelser anslået til følgende beløb:

	mill. kr.
Engrosafgift af tekstilvarer m. v.	225
Forhøjelse af benzinafgift	100
— - vægtafgift for dieselvogne ...	17
— - told af kaffe og the	30
— - forlystelsesafgift	14
— - afgift af mineralvand	6
— - — - tændstikker m. v.	5
— - — - konsum-is	7
I alt	404
Takstforhøjelse på statsbanerne	11
— i postvæsenet	14
I alt	25
Bortfald af mælketilskuddet	35
Total	464

For at undgå, at den forbrugsbegrænsende virkning af den finanspolitiske stramning modvirkedes gennem forhøjelser af befolkningens pengeindkomster, fik de nye indgreb karakter af en bunden opsparring, idet der som kompensation for afgiftsforhøjelserne blev udstedt rentebærende sparebeviser til alle skatteydere med en skattepligtig indkomst på over 4 000 kr. I finansåret 1955-56 udstedtes sådanne sparebeviser til en samlet værdi af 193 mill. kr., men da de først indfries i årene 1962—71, fik de ingen direkte betydning for den finansielle stilling i 1955-56.

Forsørgere med under 4 000 kr. i indkomst og enkelte andre grupper fik derimod